

eorū potētias. Aliē se nō eēt oīpotēs si h
n̄ posset. Ergo seq̄ q̄ null⁹ tal⁹ ē oīpotēs
q̄ p̄ fieri nihil potēs. Sic gōmē qd̄ ē ci-
tra deū: p̄ redigi i nō eēt. ita etiā i n̄ posse.
Seq̄ ḡ q̄ vn⁹ sol⁹ ē oīpotēs: q̄ n̄ p̄suppo-
nit n̄ esse: s; h; eēt eternū z imēsuratū. Si
enī eēt duo oīpotētes: tūc vn⁹ poss; ali-
um destruere. als nō eēt oīpotens. z si pos-
set aliū destruere. tūc ille q̄ destrueret nō
eēt oīpotēs. qz n̄ poss; resistere potētē al-
teri⁹. Seq̄ ḡ q̄ n̄ ē possibile eēt nisi vnūz
oīpotētē. videlicet deū viuū et eternū.

Epilogatio oīm p̄dictorū. Ti. xlv.

Ap̄dict⁹ possum⁹ p̄cludere q̄l̄r eēt
mōi (qd̄ est q̄si q̄ddā corp⁹ diuī-
su; distinctū z ordiatū p̄ q̄ttuor ḡ
dua) fecit nos ascēdere ad aliud eēt. z ip̄m
nob̄ māifestauit: a q̄ totū esse mōi est pdu-
ctū de nihilo de nouo. Et i p̄rio eēt nccā-
rio iuenim⁹ existerē oēs ḡd⁹ q̄ttuor. s. esse
viuere: sentire z intelligere seu libez arbi-
triū. Extra iuenim⁹ ip̄m posse qd̄ nō fa-
cit ḡdū: s; fūdat oēs ḡd⁹: ac etiā includit i
oib; ḡdib;. Et sic iuenim⁹ infallibilr z di-
torē mōi esse: viuere: sentire: intelligere: vel
lez posse. z q̄ oīa sūt ei idē qd̄ eēt. Extra
iuenim⁹ z dītōes z p̄perates z nobilita-
tes dīni esse: q̄l̄r sit eēt increatū. p̄mū: sem-
piternū: incōmutabile: icorruptibile: icre-
atū: eternū zc. Et oēs iste p̄perates cō-
ueniūt eāq̄r alijs. qm̄ tale est suūz viuere:
suū intelligere: suū velle: suū posse sic suūz
esse. Quāuis aut̄ oīa z ueniūt dō p̄ suū eēt
tū maḡ appropate aliq̄ cōueniūt ei p̄ vi-
uere. aliq̄ p̄ intelligere. aliq̄ p̄ posse. vt p̄ vi-
uere q̄ est i mortal: p̄ intelligere sapiēs: pru-
dens: ver⁹: iudex. Et p̄ velle q̄ ē bon⁹: mi-
tis: benign⁹: sc̄tūs: rect⁹: iust⁹. liberal. p̄
posse q̄ ē oīpotēs. Sic ḡ p̄rio coḡscim⁹
deū eēt: viuere: sentire: intelligere: velle: pos-
se. Et p̄ ista postea coḡscim⁹ z uēire ei oīa
alia. et oīa icludunt in suo eēt. Cōiunge ḡ
vnū cū alio: z cōpa adiuicē sil: z intelliges
mirabilia d̄ deo. s; bi grā. z iūge intelligere
cū posse z velle. qz tantū est suū posse q̄n/
tū est suū velle z suū intelligere: z ecōuerso.
qz oīa vnū sūt: z vnū z idē qd̄ esse. z sic ha-
bebis matiam sciam de deo: Dic tra-
ctat z oñdit quō productio mōi a deo fa-
cta de nihilo: nob̄ iā certa māifestat: z ar-

guit aliā productōez sūmā: occultā z eter-
nā i deo: q̄ est de sua propa natura et suo
propo eēt. In q̄ producit de⁹ d̄ deo. z per
quā oñdit sūma trinitas i dō. Ti. xlvj.

Postq̄z per eēt

mōi p̄ q̄ttuor ḡd⁹ diuisū z or-
dinatū. p̄ exp̄iētā nob̄ manifestū.
stissimū. ascēdim⁹ ad vidēdū z coḡscēdū
infallibilr aliud eēt: qd̄ erat occultissimū.
qd̄ ē sūmū z īfinitū vt cognoscim⁹ infal-
libilit. q̄ totū eēt mōi ē pductū de nihilo.
de nouo ab illo eēt sūp̄m. o. z q̄ est q̄si p̄t̄r⁹
et nihil. respectu īfinitat̄ z imēsitat̄ illi⁹
eterni eēt. Et sic p̄ p̄ns māifestū ē nob̄ vna
productio: q̄ erat nob̄ occulta. s. productio
mōi de nihilo: facta ab illo eēt etno icōmu-
tabili qd̄ ē de⁹. Postq̄z ḡ illa productio ē
cognita. nūc vltēri⁹ laborādū est fori⁹: si
p̄ istā productōez p̄ dei grā; nob̄ māifesta;:
poterim⁹ ascēdere ad coḡscēdū z ad vidē-
dū aliā productōez excellētiore: meliore z
altiore q̄ sit ista. vt ascēdam⁹ de ḡdu in ḡ
dū: et de vna pductōne ad aliā. sic de vno
esse ad aliud eēt. Un̄ p̄ria pductio nob̄ co-
gnita: facta de nihilo z nō eēt: nobil⁹ est ex-
cellēs: potēs: z māifestat nob̄ excellētiā
potentiā z sapiāz z bonitatē dīni eēt. S;
sine bonitate aliq̄li nobilior: excellētiore:
melior: altior: dignior z maior eēt prodū-
ctio d̄ ip̄o dīno met eēt eterno: īfinito z ex-
cellētissimo: q̄ pductio de nihilo: z maḡ
radical z natural ip̄i deo. z de tāto d̄ q̄to
eēt dīnū z eternū distat a nihil. Sic hō ar-
tifer producit domū in q̄tū artifer z n̄ in
q̄tū hō de aliēa nafa a se. Et etiā pducit
hoīem sibi silez viuētē d̄ sua p̄p̄ia nafa z
suba i q̄tū hō z n̄ i q̄tū artifer. S; nobi-
lis: altior z maḡ radical z cōueniēs hoī
in q̄tū hō ē pductio q̄ pducit hō: q̄ illa
q̄ pducit dom⁹. qz i vna pducit hō d̄ hoīe
viuēs d̄ viuētē z de p̄p̄a nafa z nō aliena.
sed i alia nō pducit dom⁹ de hoīe: s; d̄ ex-
tranca nafa ab hoīe. Cōformit cū de⁹ q̄
est ip̄z eēt etnū: pducit totū eēt mōi tāq̄ ar-
tifer: n̄ de p̄po eēt: nec d̄ p̄p̄a nafa: s; de ni-
hilo: qd̄ i īfinitū elōgat ab ip̄o. Si ei p̄-
ducatur alt altēz. nōne ista pductio erit ex-
cellētissima. qz de⁹ viu⁹ pducit deū viuū d̄
sua nafa gl̄iosissima. artifer ei n̄ pducō sua

Duplex
pductio
hoīs.

Deus d̄
deō pro-
ducitur.

ppa natura aliqd extraneu. Nonne ei ista pductio erit g radical: natural z ueniens deo in qstū de? z marie ppa. h gnucine/ stigadu: an sicut de? in qstū artifex pdu/ rit totū mōm de nihilo. Ita in qstū de? p ducat de sua ppa natura et de suo pprio esse alterz aliqū. z sic pvnā pductōne pos sum? arguere alterā eē de nccitate. sicut p vnū eē arguit aliud eē de nccitate. **Hic** ponunt rōnes pbātes pductōem eē in deo de sua ppa natura. **Li. xlvij.**

Quod aut i deo sit pductio d sua ppa natura de nccitate: z nū pos sit alit esse: oñdit mults rōibz. z h cōpando artificialē ad naturalē. **P**rio sic pductio q̄ uenit deo in qstū de? ē: est magis ueniens deo q̄ pductio q̄ uenit deo in qstū artifex est. **Sed** pductio q̄ pducit de? de dō z de pprio eē dei: uenit dō naturalr in qstū de? est. z pductio q̄ pducit mūdus de nihilo a dō: est ueniens deo artificialr in qstū artifex est. **Sed** cū potuit de? vtrāqz productionē fecisse: cū sit de? oipotens. seqtur q̄ pductio q̄ pducit de? de dō z de ppa natura di: est magis ueniens dō q̄ pductio q̄ pducit mūdus d nihilo. **Uñ** p̄ia ē natural: radical. ppa: intriseca. z alia est artificial et extriseca. **Si** ḡ pductio q̄ min? uenit deo existat i re: z h in qstū de? est. tūc illa q̄ magis uenit deo: marie h qz de? ē. marie existet. qz illud qd magis deo uenit h p̄ia existit. **I**tē hoc hoi magis placet qd naturalr producit. z h magis diligit qd de natura sua generauit. qz sibi sile i natura existit: q̄ domū vel aliā rē artificialiter productā: q̄ nō est d natura sua: s; aliena. z sine cōpariōe diligit magis rē productaz de sua natura q̄ rē productā p artē z ce/ tera nō de natura sua: **I**tē magis cōplacēbit dō naturalr: si producerit naturalr aliqū silem sibi de natura sua q̄ sit de?: q̄ producēdo mōm partē: q̄ nō est de natura sua s; de nihilo: z nō est de?. **I**tē si de? voluit aliquid producere de nihilo. ḡ multo magis aliqd voluit pducere d seipo z h est de? si potuit. **S**z pbatū ē q̄ potuit vtrūqz. ḡ qz pduxit mōm de nihilo: etiā produxit deū de sez de sua propria natura. vñ postqz produxit mōm: signū est q̄

in ipso cōplacuit. qz si nō cōplacuit: tūc nō produxisset. **E**rgo multo magis cōplacuit in producēdo deum de seipo q̄ mūdū de nihilo. qz excellentissima ē pductio vna et infinita respectu alterius. **E**t ḡ q̄a q̄nto magis res est producēti filioz: tanto magis cōplacet ei. qz p̄ gaudet magis in filio producto: q̄ in dōmo facta per ipm **C**um ḡ magis sit desiderabilez delectabile deo producere d sua propria natura q̄ de aliena. **I**ō est meli? et magis credendū qz ipse de seipo et de sua ppa natura produxit pmo deum: et postea mūdū. q̄a il/ lud qd sibi est magis delectabile et amabile: z qd sibi magis uenit: h̄ fecit. qz ipse h̄ actu omne qd vult: vt probatū est. z si vult et nō pōt: tunc erit i sūma tristitia z impotentia. qd absurdū est de deo cogitare. q̄a p̄tinue intelligeret se nō posse i eternū qd desideraret. z ḡibi eēt tristitia eterna. **E**t exinde seqtur etiā: qz si de? h̄z in se eternā displicentiā: qz nō opabit: nec pducet aliqd de nihilo. qz nihil p̄t producere nisi p cōplacētā. seqtur ḡ qz mūdus nō ē. z tū h̄ est falsū. **S**ic ḡ pcludit qz si de? nō produxit aliqū d natura sua: qd nihil ē productū i esse. **P**reterea de? cōplacet i producendo creaturas sibi magis siles. z quāto sunt sibi magis siles: magis cōplacet. ḡ seqtur qz sūme cōplacet i producēdo aliqūz sibi silem i natura z suba. **S**z null? p̄t eē sibi silis neqz p̄formis sūme: nisi sit d sua propria natura et suba: z de suo pprio esse. qz omis creatura est producta de nihilo. z ideo nō pōt esse deo silem z cōformis. **E**t qz necesse est i deo esse sūmam cōplacentiā z vltimū graduz cōplacētē q̄ nō possit cogitari maior. **E**rgo necesse ē qz de? habet aliqū aliū productū de sua propria natura summe silem z p̄formē sibi. vel ei inherēbit sūma displicentia. qd est impossibile. **P**reterea de? cōplacet i societate z p̄gaudet. qz aliter nō produxisset mōm de nihilo. **Sed** si de? cōplacet i societate alteri? ab ipso producti de nō eē. ḡ sine cōparatione cōplacēbit in societate alteri? producti de sua propria suba z natura: vt ei nō differat sūma cōplacētā societatis sue p̄formis. **I**tē de? est realissimē infinitus inf. nite d̄tutis z inf. niti vi/

Rō pri/ ma. Produ/ ctio filij est natu/ ralis.

Scda ratio. P̄ dili/ git filiū

Tertia. P̄ cōpla/ cet sibi i filio

Quarta. Li. xlvj

De? pri/ mo pdu/ rit filiū. deinde mūdū

Li. xxx/ ix.

Quinta

Fili? est patri p oia siles

Sexta

Septia

Produ
ctio filij
ē infinita

goris. 7 sūma natura ē sūme actiua et sū
me i actu. Ergo necessario seqtur: qd sit i
eo pductio infiniti: vt sit in eo sūma pdu
ctio qd nō posset excogitari maior: vt pdu
cta sūm suū totū vigorē: 7 totā suā virtutē
naturaliter aliqd qd sit infinitum: aliter
eēt ociosus sūm suā naturā. **S**3 pductio
mūdi cū sit de nihilo et finita sūm suā na/
turā. et qū pductio vnus puncti 7 centri
respectu infinitatē dei. 7 est impossibile qd
infinitū in actu posset produci de nihilo.
Nō si posset. seqtur qd possent eē duo do
mini pstrari infiniti actu: qd est ipossibi/
le: vt pbatū est sup̄ ti. xiiij. Ergo necesse ē
qd pducatur i infinitū de sua natura 7 suba:
7 de suo eē infinito. **U**n postq̄ in deo re/
perit pductio: necesse est qd in eo sit sūma p
ductio: qua nulla posset intelligi maior. 7
ista est pductio tal infiniti sicut ipemet ē.
Et h non pōt esse nisi pductio sue imagi
nis. Postq̄ g pduxit finitū de nihilo: ne
cesse est qd pmo pduxerit infinitum de se/
ipō: vt sit in eo plenitudo pductionis. et
ista est plenitudo natural 7 nō artificial.
et ideo ē necessaria: vt pbat infra titu. li.
Sic g cōparādo pductionē artificialē
et naturalē. reperiem⁹ qd est impossibile p
ductionē artificialē de nihilo esse p̄mam.
imo necesse ē pductionē naturalē pcedere
artificialē. 7 pductū sūm naturaz pcedere
pductū sūm artē. et sic p pductionē mun
di de nihilo factā a deo: manifestat nobis
alia pductio i deo qd est de suo eē pprio.
Nō etiā p pductionē qd reperit in eē pdu
cto de nihilo: potest pbari pductio dei de
deo.

Titulus. xlvij.

Uteri⁹ possum⁹ idē pbare p pro
ductiōes repras in creaturis. ar/
guēdo p illas pductionē eē i dō.
vñ cū in hoīe (q̄ est in q̄rto gradu scale) re
periant̄ due pductiōes. s. vna natural: et
alia artificial. qz hō pducit hoīem de ho
mine naturalr. 7 domū p artē: et nō de
hoīe sed de aliena natura. et sic artificiali
ter. Quare g in sūmo deo qd dedit hoī h.
nō erūt due pductiōes. s. natural et artifi
cialis. sed i deo reperit pductio artificial. s.
pductio mūdi de nihilo. Ergo etiāz erit
pductio natural: in q̄ pducet deū d deo.
sed ista est occultissima. qz deus est ocul

tissimus: 7 pductus occultissim⁹. **M**ez
totū esse mūdi est a nihilo pductū p deū.
sed qlibet res creata nob nota pducit na
turaliter suā imaginē p̄tinue 7 incessantē:
vt sol suū radiū q̄ est imago solis: 7 ignis
calorē q̄ est imago eius. et q̄cūq; alia res
pducit suā imaginē: vt p̄t in speculo. **E**r
go quare sūm deus qd dedit hoc alijs rebz
nō pducet suā naturalē imaginē de seipō
p̄tinue et incessanter. sed cū de⁹ sit intelle
ctualissimus: spūalissim⁹ et simplicissim⁹
vt pbatum est supra ti. xxxij. oportet ne
cesse est: qd imago dei pducta ab ipso deo
de seipō et de natura sua: intelligens sit si
cut ipē. **S**i enī pducit de nihilo res cor
porales viuentes et intelligētes. g quan
to magis sine cōparatiōe imago pducta
de sua natura propria: et emanata de sua
substantia: erit viuens et intelligēs. imo
necesse est qd sit ei totalis et totalr confor
mis 7 nō minor: eo qz de ipōmet orit̄ tan
q̄ radi⁹: splendor 7 figura seu imago sue
substantie. **N**ō idē pbat ex plenitudi
ne iocūditatis q̄ nō p̄t deficere vbi est oīs
pfectio.

Titulus. xlix.

Quia aut̄ nihil meli⁹: nihil dolci
us: nihil amabili⁹ sūma iocūdi
tate. Ergo necesse est i deo eē sūmā
iocūditatē: q̄ nō possit cogitari maior. s.
sūma iocūditas nō pōt esse sine societate
alterius sūme sibi sillis et cōformis: in q̄
sit verus amor 7 vera dilectio. et tant⁹ a/
mor quo nō possit maior excogitari. Que
enim iocūditas summe solitari⁹? **S**i au
tem deus pducatur aliquē aliū de sua sub/
stantia qd sit deus pfectus sicut ipse ē: erit
ibi sūma iocūditas. sūma societas: sūma
dilectio. qz diligz alterz a se pductū d sua
natura in infinitū. et pducit⁹ diligit ipm
pducētē in infinitū. et sic erit ibi summa
dilectio ex parte vtriusq; et p p̄ns sūma
et infinita iocūditas. **S**i aut̄ deus caret
societate sue nature: tūc carebit sūma io
cūditate: quā nō potest h̄re cū creatura
de nihilo facta. Ergo vt in deo sit plena
iocūditas: necesse est qd pducatur alterum
aliquē de suo pprio esse: quē diligit sicut
seipm: et a qd diligit in sūmo. qd si nō p̄
tunc p suā impotentā priuat̄ infinita io
cūditate. quā non pōt h̄re. qz nō pōt p/

Genera
tio filij ē
sūme io/
cūda.

Titulus. I.

ducere de sua propria natura aliquem sibi conformem. et tunc est defectuosus in sua natura. quia non potest illud quod est sibi melius et dulcius et amabilius. sed omnia ista absurdissima sunt. quia iam totum fuit probatum et declaratum in contrarium. quia deo nihil potest deficere. quia ipse habet ab eterno omnem complementum in seipso. et persequens summam iocunditatem.

Deus et dare et plenitudine dandi manifestatur in deo eterna productio de suo proprio esse et trinitas summa. Titulus. I.

Quia autem dare est deo naturalissimum et summe proprium. id est per naturam ipsius dare tanquam per illud quod deo summe convenit. poterimus probare in deo esse summam et eternam productionem et summam trinitatem. Sed tamen oportet primo probare quod de natura dei sit dare. Hoc autem ostendit primo per mundi productionem. quia deus in productione mundi cuilibet rei dedit suum esse completum iuxta suam naturam et secundum suam capacitatem. et quolibet adimplevit secundum quod capere potuit. licet nulla creatura sibi aliquid plus dedisset. quod non fecisset nisi de sua natura esset dare. Et hoc ostendit et probat modus dandi. quia ipse dedit singulis creaturis. quod dedit ut et ipse alijs daret. Et hoc ostendunt res ab ipso producte. quod quanto maiores et digniores sunt et superiores: tanto magis dant: nihil recipiunt. ut videmus quod corpora caelestia quae continue et incessanter dant et influunt in ista inferiora: et nihil recipiunt ab eis: et tamen nunquam diminuantur et decrescunt in dando: nec unquam cessant dare. ut sol incessanter suas dat influentias: suum lumen et suum calorem istis inferioribus. nec unquam subtrahit suam influentiam. Tertio habent et ostendunt elementa: quae a deo in esse sic sunt producta: ut et ipsa singulae creaturae se dant: ut ex ipsis cuiuslibet rei esse et natura profertur.

Primo

Secundo

Tertio

Quarto

In deo est summum dare.

Quarto habent etiam probantur res ab ipsis elementis in esse producte: ut arbores et herbe et folia et fructus. et ea dant hominibus et brutis ad servandum vitam eorum. et non solum dant illis illud quod produciunt in esse. imo seipsas: ut truncos et palmetes et radices ad calefaciendum: et ad domos edificandum: ac alia necessaria faciendum. et sic de alijs. Et in hoc ostendit quod summa nobilitas est dare. et per se in deo: cum sit nobilissimus et creator omnium: est ipsum dare in summo gradu. quia etiam in bestias nobiliores quibus magis

gis dant quam minus nobiles. Si ergo concludere possumus quod dare est deo naturalissimum: propriissimum et convenientissimum. Et quia id est deo dare et esse. quia aliter esset in deo productio diversorum: quod est impossibile: ut probatum est super textum. Sed sic esse suum est infinitum sine mensura. ita quod tota natura sua est esse. sicut et dare. et in infinitum elongat a non dare. et per se sequitur: quod nihil possit nisi totum det. nec possit desinere nisi det totum. Sed necesse est quod sit infinitus datus et infinitus recipiens seu concipiens: ut non possit cogitari maior. et sit eternus datus. Hoc autem tunc posset esse tale. si tamen aliquantam partem suae suber nature daret alteri. quia tunc datus esset finitus. Oportet ergo quod detur concipere totam suam naturam et subam infinitam: et totum suum esse excellentissimum et nobilissimum uni alteri: ut scilicet sit alius ab eo productus eque nobilis sicut ipse produciens: quod sit per omnia aequalis sibi. ita nobilis ita magnus et infinitus sicut ipse in omnibus perfectionibus. Et quia maior est datio actualis quam potentialis. et intrinseca quam extrinseca: et substantialis quam accidentalis: et de propria natura quam de nihilo producta. id est necesse est quod in deo sit ab eterno talis datio. et per se productio substantialis actualis et aequa nobilitate sit productio. Nam dare quod sit ex parte dei creaturis: dum dat esse creaturis de nihilo: est quasi productio et nihil respectu infinite bonitatis et immensitatis suae. Tamen magis dare quod potest esse: est quantum datus concipiat totam subam suam et naturam alteri. Nisi ergo det totum suum esse: ut alter habeat sicut ipse: cum esse det sit indivisibile: nihil dat de suo proprio: nec dat quod est melius. imo retinet sibi totum. et id est avarus est et summe retinens et non datus quod est deus dei naturam. Nec sufficit dare tale esse. sicut datus est creaturis. quia ipsae esse creaturae est de nihilo et possibile in nihil. Sed non potest esse summum datus. Sic ergo vel deus non est deus. vel necesse est quod det totam suam naturam alteri ab ipso producto de seipso: ut nihil habeat quod non sit communicatum et datus. Et hoc est summe magnificentie: et summe gloriosae: nihil habere neque velle habere quod non sit alteri communicatum. Et sic probata est eterna productio dei de suo proprio esse.

Deus et predictis ostendit summa trinitas personarum in deo in summa unitate unum esse simplicissimum et indivisibilissimum.

Titulus. II.

Dare dei est infinitum

Patet deus dicit filio totum suum esse.

Eterna consubstantialis et actualis est productio filii

Et qz dare non p̄t esse sine recipere. neqz dans sine recipiēte. iō neces/ sario i esse diuio z i natura diui/ na sunt duo. s. vn⁹ dans z alter recipiēs. vn⁹ pducēs: et alter pduct⁹. **E**t qz eē dei est infinitū: indiuisū: z sūme simplex: i/ partibile nō h̄ns pres. iō non pōt vna ps dari z alia retineri: sed totū eē necesse ē vt decur et cōicetur: et totū esse recipiā. id/ circo totū dat et totū retinetur. **P**ersona dans z psona recipiens h̄nt idē eē indiui sibile: ac realē vnā naturā numero. vnā et eandē substantiā simplicissimā i nllō dif ferūt: nisi q vn⁹ est dans: z alter recipiēs. hic habens eē diuinū a seip̄o. ille ab alio. vnus pducens. alter pduct⁹. **E**t qz dans inq̄ntū dans nō ē recipiēs: nec recipiens inq̄ntū recipiens ē dans: nec pducēs est ip̄e pduct⁹. iō iā in eē diuino inuenim⁹ duos realiter distinctos. ita q vn⁹ nō est alius. habētes idē esse z totū esse diuinū. **E**t qz totū eē diuinū dat: et nihil retinet qn cō/ municē. ideo necessaria est ibi sūma coe/ qlitas: sūma pformitas: sūma psubstātia litas: germanitas z inseparabilitas. et s̄ ex summa cōicabilitate. et p̄ oīs ē ibi sūma coeternitas: et sūma et eadē prās. et nihil plus in vno q̄ in alio de pfectiōe. **N**ec iō vnus maior: qz dans. et ali⁹ minor: qz re/ cipiēs. qz idē esse est in ambobz. **I**ō sunt vnū essentialiter: substācialiter et natura liter. z p̄ oīs est vn⁹ de⁹ tm̄. z nō sūt duo dij. qz nō h̄nt in se nisi vnū et idē esse nu/ mero z indiuisum. **I**tem nec vn⁹ est pri⁹ or fm durationē. nec alter posterior: qz li cet vnus oriat⁹ z pducā ab alio: tm̄ siliter sunt ab eterno et sine initio. de⁹ est dans. qz sua natura est dare. et iō ab eterno et si ne initio est. ali⁹ recipiens i eadē natura. qz ab eterno p̄tinue et sp̄ sunt dans z reci piens sil: nec p̄t separi. **E**t iō istud dare z istud recipere sine initio et sine fine: et sp̄ est vn⁹ dans: et ali⁹ recipiens: nunq̄ de/ sinens. qz si desineret eē dās et pducens: desineret eē recipiēs. **E**cce ḡiā cū dei ad iutorio inuenim⁹ vnā pductionē i natu/ ra diuina. q̄ qdem pductio est natural⁹ et necessaria siue p modū nature. **E**t qz de⁹ est sp̄ualis z intellectual⁹ nature z tot⁹ spi

ritus. et nullo mō corp⁹ nec res corpalis. ideo necesse est q pducatur et det naturā su am alteri: fm modū nature intellectual⁹ z sp̄ualis. **E**t qz in oī natura intelligibi/ li est intellect⁹ et volūtas. et intellect⁹ est natural⁹ et opaf naturalr z ex necessitate: et volūtas liberal⁹ et nō necessaria. z opaf libere et nō de necessitate. ideo necesse ē q oīs pductio q̄ est i diuina natura sit p mo dum intellect⁹: et sit natural⁹ z necessaria. vel p modū volūtatīs: et sit liberalis. nec sunt alij modi pducēdi nisi isti duo. **P**ri ma aut pductio in eē diuio est natural⁹: et ideo p modū intellect⁹: et sic necessaria. **U**n̄ deus intelligēdo suū esse z suaz sub/ stantiā: pducit necessario suā imaginē et figurā sui eē z sue substācie: sicut sol radi/ um: et cōicat et dat sue imagini totā suaz substāciā. **E**t qz pductio ē p modū natu re. iō vocaf generatio. et qz pduct⁹ ē eque nobilis et p se subsistens licet pducens. et est pfecta imago pducētis. ideo vocaf filius ei⁹. et pducens vocaf pater. **E**t q̄a p̄ pducit filiū intelligēdo se. ideo fili⁹ vo catur p̄bū pr̄is. **E**t qz illud qd pducitur p modū intellect⁹: vocaf p̄bū intellectuā le siue noticia seu sapiā. ideo vocatur ima go et p̄bū et sapiētia pr̄is. **E**t qz qlibet ē p se subsistens et natura intellectualis et rationalis. ideo vterqz vocaf psona. **E**t sic sunt due psonē in diuina natura p vnā pductionē coeqlēs: coōipotentēs et co/ eterne. **N**ec potest esse nisi vna pductio i deo p modū nature et p vnū modū. q̄a de⁹ pducit naturalr tantū q̄ntū pr̄: z fm totā suā p̄tutē. **E**t iō qz est actus pur⁹ et infinite actiūs tot⁹. q̄cqd pōt p modū nature pducit vna vice. **I**deo nō pōt esse nisi vnus pduct⁹ p modū nature. qz in il lo terminaf tota pductio: **N**ec pater pōt vltra pducere p illuz modū. qz produxit quicqd potuit p modū nature et sufficit ei vnus pductus: et vnus fili⁹: et vna pro ductio p illū modū. qz pductus est infini tus: et pductio infinita. **E**t sic nō pōt eē nisi vnus filius: vna imago: vnum p̄bū: et sapiētia patris.

De pductio p modū intellectus et na ture iā repta: manifestat nobis de neces si tate esse in deitate aliquam pductionem

Ti. xxx ij.

Produ ctio filij est natu ralis.

Vocaf genera tio Dī filij

Dī p̄bū patris Dī ima go pr̄is.

Vocaf psona.

Est so lū vnus filius.

Unital essentie patris z filij.

Distin ctio pso narum.

Coeqli ras pr̄is z filij

Nō est i eis por tas du ratiōis.

Titulus. li. De processione spiritus sancti

p aliū modū s. p modū volūtatī et liber/
tatis.

Titulus. li.

Et qz semper

oportet nos pcedere ordinate et de gradu i gradu. ideo p illā pductionē summā et infinitā iā dicā: dei grā inuētas. debem⁹ vltēr⁹ currere ad inueniendū: si est in eē diuīo alia pductio.

Tr. li

De pces
sioe spi
ritus sancti

Et qz p̄ dāns est intelligēs: et fili⁹ pductus recipiens s̄l̄r est intelligēs: et non ignorās. et cū ex dare et recipere q̄n sunt p̄fecta: oportet qz pcedat et sequat aliud: qd nō est dare neqz recipere. s. amor. iō cū in diuina natura sic dare et recipere: et dās et recipiens: oportet qz pcedat amor a dante i recipientē. et a recipientē in dantē. et sic ē ibi pcessio amoris ab vno in alter⁹: et ecōuerſo. et sic est ibi tertia res pducta. s. amor. q̄ qdem res nō est p̄ neqz fili⁹: sed pcedēs necessario de ambob⁹. qz pater nō p̄t nō amare suā imaginē: suū filiū ab ip̄o pductum: cui dedit om̄e qd habz. nec fili⁹ p̄t nō amare p̄m q̄ genuit eum equalem p om̄ia sibi. Et sic p̄mā pductōez inuenimus secūdam. et p̄mā pbat et manifestat secūdam. et sic sunt due pductiōes in diuina natura multū differētes. qz prima est p modum intellect⁹ naturalis et necessaria. et secūda p modū volūtatī et libertatis: et sic volūtarīa. qz pductus p istam pductionem est amor et charitas. sed amor a volūtate pcedit.

Spi
ritus sanct⁹ a
p̄re et fi
lio pzo
cedit.

Fili⁹ dē
imago:
verbum

Rursus sicut pductus p modū nature et intellectus nominat⁹ imago: verbum et filius imago nominatur tanqz habens similitudinē exp̄ssam et cōformē patris. Verbum nominat⁹ ip̄m tanqz similitudinē exp̄ssam et intellectualē. Et fili⁹ tanqz similitudinē p se subsistentē et naturalē. Ideo pductus p modū volūtatī vocat⁹

donū: amor: charitas vel nec⁹: vinculū et spūscētus p̄ris et fili⁹. qz ista sunt volūtarīa. donū nominat⁹ ip̄m vt volūtarīū donū seu datū. Amor: nexus: charitas et vinculū nominat⁹ ip̄m: vt donū volūtarīū p̄mū et p̄ncipiū. Spūscētus nominat⁹ ip̄m vt donū volūtarīū p̄mū et p se subsistens: siue h̄y/ postatiuū: qd idem est. **E**cce distinctos modos producēdi duos pductos distinctos realiter. q̄ sunt eq̄les i oib⁹. qz habēt eandē numero essentiā: idē eē indiuisū. Sicut enī fili⁹ est eq̄lis p oīa p̄ri: nec vn⁹ maior altero. ita spūscētus est eq̄lis p oīa p̄ri et filiū. qz pducit⁹ ab ambob⁹ tanqz ab vno. Neqz est posterior eis ppter h̄. qz est tertius: sed ab eterno simul sunt. qz ibi nō est ordo duratiōis: sed tm̄ ordo originis. Ideo p̄ est p̄m⁹: et a nullo recipit eē diuīnum: nec orit⁹ ab aliq̄. Filius sc̄ds. qz p̄m⁹ oritur a p̄re: nō p̄rioritate t̄pis. Spiritus sanctus est tertius. qz ab ambob⁹ pcedit. Et tm̄ omēs tres equales sunt. qz habent idē esse diuīnū: et eandē subz indiuisam: sed p tres modos. Quia p̄ tanqz fons deitatis h̄z a se esse. et p modū dantis tm̄. Fili⁹ h̄z esse diuīnū p modū recipiēdi ab alio tm̄. et h̄ p modū generationis. et qd h̄z h̄z tanqz ei datū a p̄re. Spiritus sanctus habet diuīnū eē p modū procedētis seu pcedēdi ab vtroqz ad modū volūtatī. ideo sua pductio vocat⁹ spiratio siue pcessio. Et sic i esse diuīo est vera origo et vera distinctio: et tm̄ idem esse. nec tm̄ est ibi p̄oritas neqz posterioritas duratiōis nec processionis. sicut p̄z in sole. qz q̄uis radius oriat⁹ a sole: tm̄ nō est plus sol qz radius. et s̄l̄r de igne. qz licet splendor et calor oriant⁹ ab igne: tm̄ s̄l̄r sunt. nec ignis est prior qz splendor. sic calor. sic qz p̄ et filius et spūscētus eq̄les sunt: et p̄ in finit⁹: et filius infinit⁹: et spūscētus infinit⁹. qz necesse est qz amor q̄ pcedit a p̄re i filiū et ecōuerso: sit infinit⁹. qz p̄ amat filiū q̄tm̄ p̄t. et fili⁹ amat p̄m q̄tm̄ p̄t. et qz p̄ p̄t in infinitū. et fili⁹ p̄t in infinitū. igit⁹ amor q̄ est spūscētus ē infinit⁹. et ille ē tertia p̄sona. et p̄ oīs eq̄lis p̄ri et filiū i infinitū: sic ambo sūt infiniti. Ecce q̄ licet recto ordine dei auxilio inuenim⁹ i eē diuīno duas etnas pductiōes indefinētes

Spi
ritus dē
multis
nomib⁹.

Trini
tas p̄so
naz cō
cludit.

z tres psonas cōles realiter distinctas. z tū nō est nisi vna suba: vna natura: vnus esse indiuisum: infinitū in tribus.

Q, bō p̄t induci ad p̄cedēdū q̄ vna z eadē suba infinita: indiuisa possit esse in tribus realiter distinctis: q̄uis sit incōprehensibile ab hoīe. Titulus. liij.

Quoniaz autē valde incōprehensibile ē intellectu hūano: q̄ vna eadēq; substantia indiuisa realit̄ sit i pluribus. iō h̄ paliqua iā nota nobis i rebz creatis fiet manifestatio: vt nō videat̄ impossibile. imo valde possibile. Si enī vna natura creata d̄ nihilo: finita: eadē specie: sed non nūcro: pōt esse in pl̄ibz realiter: vt p̄t. qz vna natura hūana ē in pl̄ibz realiter eadē sp̄e: vt in petro z iohē. Quare nō dabim⁹ vnum gradū maiorē in vnitate ipsi⁹ nature in create: infinite z sine mēsurā: vt. s. ipa natura diuina: infinita: increata: vna: necario in diuisa: realit̄ sit z possit eē in pl̄ibz psonis realiter distinctis: Tū maior vnitas et identitas p̄ vnitate i specie: est vnitas in nūcro. Ergo sic natura diuina increata z infinita: ascēdit sp̄ supra naturā creatā et finitā sine mēsurā. ita vnitas nature infinite z increate. ascēdit sp̄ supra vnitate nature finite z create. z h̄ sine mēsurā. Ergo postq; natura creata eadē specie: inuenit̄ realit̄ in pl̄ibz: z ei repugnare nō p̄t qn̄ h̄ possit. q̄ ipa natura infinita increata eadē numero: inuenit̄ realit̄ in tribus: z sibi non repugnat. Itē vbi maior vnitas: ibi maior p̄fectio: maior cōcordia: maior par. q̄ iter psonas i diuinis necario ē q̄ sit sūma vnitas: q̄ nō possit eē maior: nec cogitari. Et ita est q̄ sit vna suba necario in tribus numero. aliter nō eēt maxima vnitas: nec maior q̄ possit eē aut cogitari: nec maior q̄ inter psonas creatas. sicut in hoīem z hoīem. et sic possibil̄ eēt discordia aut diuisio iter psonas diuinas sicut iter hoīes. vel possit intelligi esse: qd̄ est impossibile. Sicut ḡ necesse ē eē pluralitatē psonaz i diuina natura sūma. ita necesse est eē vnitate substantie. Debet tū h̄ p̄cedere. licz nō possit cōprehēdere quōd possit esse. Quia nō sequit̄: q̄ si non possit cōprehēdere ita

Unitas diuinitate

Pluralitas psonarum

esse. q̄ ḡ nō sit. Tū aliquñ hō multa cognoscit p̄ experientia: q̄ tū cōprehēdere nō p̄t p̄ rōem. Q, corp⁹ z aīa q̄ sunt valde diuersa faciūt vnū hoīem: hoc videm⁹. s. quōd hoc fieri poterit nō cōprehēdimus. Si ḡ est illud incōprehensibile quōd sit: z tū hō p̄ experientia hoc cognoscit esse. q̄nto magis id qd̄ p̄ nullā experientia pōt videri humanā: et tū multa p̄ experientiaz pōt cognoscere: que p̄ rationē nullo mō pōt cōprehēdere. z ecōuerso. Ut ratio p̄bat: q̄ idem est in deo posse: intelligere z velle. et sunt idē qd̄ esse in deo. z sic tria sunt vnū. et tū h̄ quō fieri pōt nemo comprehendit. Tantū autē est incōprehensibile q̄ esse dei sit tria hec. s. posse: intelligere z velle: q̄ntū tres p̄sone sunt vna substantia z vnū eē: z tū p̄mū oēs p̄cedūt. Q, oīa q̄ p̄bata sunt de pluralitate psonaz z vnitate in diuinis: p̄nt manifestari p̄ s̄bū actiuū et passiuū. Titulus. liiij.

Quoniaz autē oīa p̄dicta sunt altissima: z n̄m̄ intellectū sup̄grediētia. iō vt fiat nob̄ aliq̄liter p̄p̄tionata: debēt declarari p̄ exēpla: q̄ maxime sunt nobis familiaria. et cū q̄bz clericus habeat noticiam a puericia de verbo actiuo z passiuo. ideo p̄ illa q̄libet cognoscit de ip̄is. Ecce valde p̄gruum ascēdere ad intelligēdū illa q̄ dicta sunt. ecce exemplū valde cōueniens et nos illuminans. Sicut se h̄z s̄bū actiuū ad passiuū. et ecōuerso. sic se h̄z in diuinis p̄ ad filiū. et ecōuerso. qz pater est actiuū et p̄sona actiua. et filius passiuū et p̄sona passiva. Sicut enī verbū actiuū est plēnū z p̄fectum verbum: et a nullo alio verbo oritur nec producit̄ in q̄stū actiuū. imo est p̄mū se ip̄o. Ita pater in deitate est plēn⁹ deus z p̄fectus de⁹: et a nullo alio oritur z pducit̄. imo est p̄ma p̄sona et p̄mū p̄ncipiū in esse diuino. Et sicut verbū actiuū de se ip̄o habet plēnā significationē: z suū totū significatū. ita pater in se ip̄o h̄z plēnam deitatem: et totū esse diuinū: et totum continet̄ in se ip̄o. Unde significatū siue res significata verbi actiuū: est sicut eē diuinum seu substantia diuina. Et sicut s̄bz actiuū q̄uis ex se ip̄o sit p̄fectū et plēnū: p̄duxit ex se ip̄o verbū passiuū. ita q̄ acti-

Prima cōuenientia.

Secunda

Tertia.

Titulus. liiij.

uum orit̄ a nullo: et passiuū orit̄ ab a cti-
uo: et nō ecōuerso. et est scdm: et nō est pri-
mū. et actiuū est p̄mu3 et nō scdm. Ita p̄r
q̄suis et seipo sit p̄fect⁹ et plen⁹ de⁹: pdu-
cit t̄n de seipo filiū tanq̄s passiuū. et fili⁹
orit̄ a p̄re tanq̄s a suo actiuo: et nō ecōuer-
so. Et fili⁹ est scda p̄sona. et p̄r p̄ma p̄so-
na et nō scda. Et sicut de necessitate p̄bū
actiuū pducit suū passiuū verbum. ita q̄
impossibile ē verbū actiuum esse q̄n pdu-
cat p̄bū passiuū: et simul sunt. qz nō ē pri-
us actiuū q̄s passiuū. qz actiuū nō p̄t ee
sine passiuo. nec p̄us est actiuus: et postea
passiuū. sed simul sunt v̄l nō sunt. Ita p̄r
q̄ est tot⁹ actiu⁹ de necessitate pducit suū
filiū. ita q̄ impossibile est deū actiuū esse
q̄n pducat p̄riū passiuum. nec ē p̄us p̄r
actiuus q̄s fili⁹ passiu⁹. Itē sicut verbuz
actiuū cōicat suo passiuo verbo dū ipsuz
pducit q̄cqd̄ habet. scz totū suum signifi-
catum. et q̄cqd̄ se tenet ex parte rei signifi-
cate. et om̄ia sibi cōicat: dempto suo mo-
do p̄prio et sua p̄prietate p̄ quā est actiuū.
qz suum p̄priū modū nō potest cōicare. et
ideo silr verbū passiuū habet suū p̄priū
modū et suam p̄prietatē quā nō habz ver-
bum actiuū. qz actiuū nō est passiuū. nec
passiuum est actiuū. sed t̄n om̄ia alia sūt
eis cōmunia. demptis p̄prijs modis: qui
nō p̄nt stare simul in eodē. et ideo necesse
est q̄ sint duo p̄ba: nec p̄nt esse vnū p̄bū:
et t̄n habēt vnū et idē significatū: et vnaz
et eandē rem significatā. et nihil ē in acti-
uo q̄n etiā sit i passiuo verbo: sed alio mo-
do. Et sicut verbū actiuū et passiuū sunt
duo verba distincta p̄pter duas p̄prietates
distinctas: que nō p̄nt ee i vno simul.
ita silr in diuīo esse p̄r q̄ est tot⁹ actiuus:
cōicat suo filio passiuo: dum ipm pducit
q̄cqd̄ habet: totam suā essentiā et totū su-
um esse: et q̄cqd̄ se tenet ex parte sui esse et
esse diuini: et om̄ia cōicat: suo mō p̄prio
dempto solū: et sua p̄prietate actiua: per
quā est pater et summe actiu⁹. qz p̄ cōica-
re nō potest. Silr suus filius passiuus
habet suum p̄priū moduz et p̄prietatem
passiuam correspondētē p̄prietati acti-
ue patris. quā p̄prietatem habere nō p̄t
pater. Et ideo p̄r nō est filius: et filius nō
est p̄r. et tamē om̄ia alia sunt cōia. et oīa q̄

Quarta

Quinta

Sexta.

sunt i patre sub mō actiuo et sub illa p̄o-
prietate paterna. sunt i filio sub mō pas-
suo et p̄prietate filiali. Et sic necessario
sunt duo distincti pater et fili⁹ p̄pter du-
as p̄prietates incōmunicabiles. Item si
cut p̄bū passiuū p̄ oīa est equale suo p̄bo
actiuo. nec vnū est maius altero. quia in
p̄bo actiuo repit̄ significatū et modus si-
gnificandi p̄pri⁹: et in p̄bo passiuo silr re-
perit̄ idem significatū et suus p̄pri⁹ mo-
dus significandi. Ita p̄formiter filius per
oīa est eq̄lis p̄ri. nec vn⁹ est maior altero.
qz in p̄re nō est nisi ee diuinū et p̄pri⁹ mo-
dus. et i filio idē esse diuinū et su⁹ p̄prius
modus. ita q̄ idē ee est sub duobz: cū mo-
dis ineq̄libz v̄trobiz. i. ee v̄trobiz. p̄prie-
tas nō eadē sed correspondens. et sic tantū
est in vno sicut in altero. Et sicut nos vi-
dem⁹ q̄ verbū actiuū in q̄stū actiuum hz
suū p̄priū casum. scilicet accusatiuū. et h̄ est sibi
p̄priū in q̄stū actiuū. et iō nunq̄s cōicat il-
lum accusatiuū suo p̄bo passiuo. et siliter
verbū passiuū in q̄stū passiuū hz suū pro-
priū casuz. scilicet ablatiuū quē nō actiuū. imo
isti casus sūt incōicabiles inter ip̄a. quia
ip̄is cōueniūt p̄ suas distinctas p̄prietates.
et t̄n si verba actiuū habeat aliquem
aliū casum vltra p̄priū accusatiuū: vt
genitiuū vel datiuū vel aliū accusatiuū
vel ablatiuū. qz illud nō hz tanq̄s actiuū.
nec rōne p̄priū modi sui: sed rōne sui signi-
ficati et rei significate. vt p̄bi gr̄a. istud p̄-
bum accuso p̄ter p̄priū accusatiuū hz ge-
nitiuū: vt accuso te sceleris. et istud verbū
do habet datiuū: vt do tibi filium. et do-
ceo aliū accusatiuū: vt doceo te gr̄maticam.
h̄ est ali⁹ accusatiu⁹. et h̄ audio lectio-
nē a m̄gr̄o: est ablatiu⁹. iō sicut hic verbū
passiuū hz eundē casuz: quē hz suū verbū
actiuū vltra p̄priū accusatiuū. hz etiā v̄l-
tra suū p̄priū ablatiuū. et totuz q̄cqd̄ hz
p̄bū actiuū vltra p̄priū accusatiuū. h̄ ro-
tū cōicat suo verbo passiuo. et sic p̄mo hz
actiuū. postea passiuū. Ideo d̄r. accuso
a te sceleris. fili⁹ d̄at tibi a p̄re. doceo a te
gr̄maticā. lectio audis a te m̄gr̄o. logica
legit a me henrico. Et causa huius est. qz
habēt idē significatū: et eandē rē signifi-
cant. et illi casus tenēt se ex pte significati
et nō ex pte modi p̄priū. iō sunt casus com-

Septima
Exemplū
de cōli-
tate i tri-
nitate.

Octava
Exemplū
de pro-
prijs p̄-
sonaz.

mines. Ita conformiter in deitate. Pr in q̄
 tū p̄r actiu⁹ habet aliq̄ q̄ sibi soli ueni/
 unt. vt esse p̄mū p̄ncipiū: nō de alio p̄nci
 pio in deitate. esse a se: et innascibilez. esse
 improductū. et esse p̄mā p̄sonaz. s̄l̄r gene/
 rare. Et q̄ ista ueniunt ei p̄ suū moduz
 p̄p̄riū in q̄ tū p̄r. nō cōicat ea suo filio pas/
 siuo p̄ducto ab ip̄o. Et s̄l̄r fili⁹ in q̄ tū
 filius et passiuus h̄z aliq̄ q̄ sibi soli ueni/
 unt. vt esse p̄ductū p̄ modū nature et intel/
 lectus. natū eē. scōam p̄sonaz esse: imagi/
 nē esse: p̄bū esse. Et q̄ ista ueniūt ei p̄ su
 um p̄p̄riū modū. iō solus h̄z. Sed tñ q̄c
 q̄d p̄r h̄z in q̄ tū de⁹: et ex pte ipsius esse et
 essentie. et oēs p̄p̄rietates q̄ ueniūt eē di/
 uino totū cōicat suo filio. Et q̄ eternitas
 om̄ipotētia: summa sapiētia: summa bo/
 nitas: ueritas: uoluntas: uita et multa a/
 lia se tenet ex pte esse et essentie. et ueni/
 unt patri in q̄ tū de⁹ est. iō oia cōicat suo
 filio: et s̄l̄r cōia et p̄p̄ria. ¶ Preterea sicut
 uerbū passiuū quicq̄d h̄z: h̄z vt datū et re/
 ceptū. et totū tñ h̄z sicut actiuū. ita filius
 q̄c q̄d h̄z: h̄z vt datū et receptū. et totū tñ
 habet q̄d p̄r. Et sicut si uerbū actiuū eēt
 ab eterno: necesse eēt etiā uerbū passiuum
 esse ab eterno. Ita q̄ p̄r est ab eterno: ne/
 cesse est filiū ab eterno eē. Et sicut uerbuz
 actiuū nō h̄z nisi vnū uerbū passiuū: nec
 pōt h̄re aliud: et illud ei sufficit. Ita pa/
 ter nō habet nisi vnicū filiū. nec pōt aliuz
 h̄re. q̄ ille sufficit ei. ¶ Ecce igi⁹ q̄liter est
 magna similitudo inter patrē et filiū ab vna
 parte. et uerbū actiuū et passiuū ab altera
 parte. ita q̄ multū relucet nobis mysteri/
 um diuina p̄sonaz in ista cōparatiōe. quia
 utrobiz est vnū et idē cōmune. et due p/
 p̄rietates vt in p̄bo actiuo et passiuo idē
 significatū et duo modi. nā idēz significa/
 tum intelligo dum dico: amo et amor: sed
 duobz modis. s̄l̄r in p̄re et filio est eadem
 essentia que est cōmunis. et duo modi seu
 due p̄p̄rietates. Et sicut in p̄bo actiuo et
 passiuo est cōparatio intellectualis. Ita ē
 in patre et filio. q̄ pater intelligēdo p̄du/
 xit filiū. sicut uerbū actiuū p̄ uirtutez in/
 tellectus p̄duxit uerbū passiuū de neces/
 sitate. Et sic habem⁹ exemplū valde con/
 ueniens et familiare ad duas diuinas p̄so/
 nas. Sed q̄ uerbū actiuum et uerbuz

passiuum nō sunt res intelligētes. iō nō
 producūt amorē inter se. sed tñ si uerbuz
 actiuum intelligeret suum passiuum uer/
 bum: ip̄m diligeret tanq̄ suā imaginem.
 et uerbū passiuū diligeret suū actiuū. q̄a
 ab ip̄o habet om̄ia. et sic esset ibi similitudo
 tertie p̄sone in trinitate. s̄. sp̄s sancti. quia
 actiuum et passiuū semp sunt simul: et insi/
 mul p̄ducerent vnū amorē. Sed tñ lar/
 ge possumus cōparare uerbū impersonale
 passiuē uocis ip̄i spiritus sc̄o. q̄ uerbū
 actiuū et p̄bū passiuū p̄ducūt ip̄m imp̄so/
 nale. et ab eis p̄cedit et sumit oia q̄ habet.
 et est tertiu⁹ p̄bum p̄ductū ab eis. Uñ ca/
 pit uocē passiuā a passiuo. et significatio/
 nē actiuā ab actiuo. et habet suū p̄p̄rium
 modum et p̄p̄rietatē: et nō est actiuū neq̄
 passiuū. Uñ distinguit ab actiuo et passi/
 uo. q̄ significat in determiante sine certa p̄/
 sona et nūero: et tñ h̄z idē significatū: et rē
 eandē significat quā significat actiuum et
 passiuū. Uñ idem significat dum dicif:
 lego lectionē. et lectio legif. ac legif imp̄so/
 naliter sumprū: sed tñ nō eodez modo. et
 sic est idem significatū et tres modi. et idō
 sunt tria uerba distincta.

Generalis epilogatio.
 Titulus. lxx.

Recolligētes ergo in generali om/
 nia q̄ manifestata et reuelata sūt
 nobis p̄ scalam quattuor gradu/
 um nature. possumus uidere q̄liter p̄ cō/
 paratiōez hoīs q̄ est in q̄rto gradu ad ali/
 as res inferiores tres: et ip̄orum ad inui/
 cem. et hoc fm uenientia generalē ascen/
 dimus ad cognitionē vni⁹ nature sup̄me
 et infinite: q̄ est sup̄ hoīem: et q̄lis sit et q̄n/
 ra sit. et inuenim⁹ in illa natura sup̄ma esse:
 uiuere: sentire et intelligere aliud q̄ in scala
 nature. Et ibi fecim⁹ aliā scalam: ab ip̄o
 eē incipiēdo: et p̄cedēdo ad alios q̄d: et in/
 uenim⁹ q̄ in illa summa natura q̄ ē de⁹ n̄
 idē est eē q̄d uiuere: q̄d sentire: q̄d intelli/
 gere. Rursuz inuenim⁹ illud esse ip̄rodu/
 ctū: nō acceptū: sed eternū. et q̄ ab illo esse
 eterno et ab illa natura ē p̄ductuz totū eē
 mūdi et tota scala nature: et hoc de nihilo
 et de nouo. Itē p̄ istaz p̄ductionē mū/
 di de nihilo p̄inueniā: ascendim⁹ ad vnā
 aliā p̄ductionē nobilissimam et eternam.

Nonā.

Decia

Undeci
 ma.

Dode
 cima.

Trede
 cima

Primo.

Secdo.

Tertio.

la p̄b
 nō pas
 nario
 er dur
 tem si
 no p̄bo
 qua in
 deas
 o filre
 mo
 us per
 alero
 mo
 pius
 cū mo
 pprie
 canū
 100 vi
 um h̄z
 et sibi
 caril.
 p̄p̄ri
 fier sona
 ip̄o
 imo
 nia
 leta
 uem
 et vel
 timuz
 nū.
 signi
 idē
 23 ge
 uerbū
 et do/
 imati/
 lectio
 uerbū
 uerbū
 nā vl/
 d d h̄z
 h̄z ro/
 no h̄z
 ceulor
 o: a te
 logica
 est. q̄
 signifi/
 mificat
 us cum

Quarto

et illa conclusim⁹ esse. quod esse est de ipso esse diuino. per quam inuenim⁹ in natura diuina duas personas eternas: et deum de deo esse per ductum: et per modum nature. Rursus per istam productionem quam inuenim⁹ in natura diuina: reperim⁹ etiam ibidem esse necessario aliam productionem de esse diuino: que est per modum voluntatis et libertatis. per quam producitur tertia persona in esse diuino. Et sic in generali per scalam nature inuenim⁹ quatuor. scilicet esse diuinum: et tres productiones ipsius esse diuini. scilicet ipsius dei: et tria producta a deo. Prima productio inuenta est in productione mundi et de nihilo extra se. Et secunda productio est dei de deo intra se: et ab eterno per modum nature. Tertia est productio dei de natura diuina per modum voluntatis. Et iste due sunt eterne: et sine principio et sine fine: nunquam cessantes. Tria sunt producta. scilicet mundus filius et spiritus sanctus. et unum improductum scilicet pater. Filius generatur a patre. spiritus sanctus a patre et filio. et a patre et a filio et a spiritu sancto tanquam ab uno mundo est productus. Et istis omnibus possum⁹ concludere talem diuisionem: in qua clauduntur omnia. Omne quod est vel est ab eterno et a seipso. vel non est ab eterno nec a seipso. vel est ab eterno et non a seipso: sed ab alio. In prima parte diuisionis est pater. in alia parte mundus. in tertia filius et spiritus sanctus. Et sic per istum processum inuenimus deum trinum et unum. Unum in essentia: et trinum in personis: a quo omnia: in quibus omnia: et per que omnia: que viuunt benedicuntur in secula.

Siquis comparatio hominis que est in quarto gradu ad alias res inferiores triu graduum secundum convenientiam specialem: et de fructu que inde colligitur.

Titulus. lvi.

Considerata comparatione hominis ad alias res inferiores triu graduum secundum convenientiam generalem: et que colligitur est fructus inestimabilis. Et quod est adhuc alia convenientia et similitudo specialis. idem nunc considerandum est unum hominem habere convenientiam et similitudinem specialem ultra generalem. Primo cum rebus que sunt in primo gradu: que tamen habent esse scilicet cum elementis et cum corporibus celestibus. Quia si cur ordinata sunt inter se. sic homo est ordinatus in seipso. Nam in illis que sunt tamen est

De formatione hominis secundum corpus.

se: nobiliores et digniores sunt superius et altius. et minus nobilia et minus digna sunt inferius et infima: ut celum sursum et terra deorsum. Et inter elementa sicut quod terra minus digna. id est infima. et aqua que est dignior. id est superior est quam terra: et aer quam aqua: et ignis quam aer. Ita sicut in corpore hominis caput est summum in altissimo loco positum. nobilissimum et dignissimum inter membra exteriora. et alia membra minus digna sunt infima: ut pedes. et sicut terra que in infima portans omnia elementa. ita pedes sunt infimi portantes alia membra. Sicut ergo inter elementa sunt superius et inferius. ita in homine. Itaque sicut superiora corpora regunt inferiora corpora. ita caput et membra superiora et manus regunt inferiora membra. Et sicut corpora celestia: ut sol: que influit vitam omnibus aliis corporibus: et dat eis lumen: et influit vitam omnibus corporibus viuentibus: collocatur in medio septem planetarum: et influit superius et inferius: sedens in medio. Ita in homine corpus quod influit vitam et calorem omnibus membris collocatur in medio: et ibi sedet influens superius et inferius. Ecce magnam convenientiam et similitudinem.

De convenientia specialiter hominis ad res secundi gradus que habent vivere et esse tamen.

Titulus. lvii.

Ad huc autem tu homo habes magnam convenientiam cum rebus secundi gradus. scilicet cum arboribus et plantis ac herbis. Quia sicut semine et grano de quo pullulas arbor post certum tempus apparet. si cur natura illius seminis et illius grani exigit. sic planta ferit et plantatur in terra: et clauditur per certum tempus tanquam in ventre. Ita granus et semine de quo tu homo pullulas ponit et seminat in terra sicut in agro et in ventre matris tue: et ibi clauditur. Et sicut illud granum seu semine de quo nascitur arbor seu planta recipit materiam et augmentum de terra. scilicet ut exinde fiat radix: truncus et filia. Ita illud granus de quo tu pullulas recipit materiam et augmentum de terra. scilicet de sanguine menstruo mulierum in ventre matris. unum membra fiunt et crescunt. Et sicut de uno grano modico et paruo arborum in quo nulla fere apparet diuersitas: sed magis similitudo.

Quod homo similis arboribus

Secundo.

Tertio.